دروستکردنی جیهان

کۆرسی دەڵتا

ڕاهێنانێکی شاگردایەتی بۆ ئامادەکردنی مەسیحییان بۆ کار لە خزمەتی ئەودا، بۆ بنیاتنانی جەستەی مەسیح (ئەفەسۆس ٤:١١-١٦)

٢

خەڵوەتکردن

بابەت: دروستکردنی جیهان

- هەوڵ بدە هەموو ڕۆژێک کاتێکی تایبەت تەرخان بکەیت بۆ دیدار لەگەڵ عیسای مەسیح، بە خوێندنەوە و ڕامان لە وشەکەی.
- نزا بکە، لەگەڵ عیسا قسە بکە و چەند تێبینییەکی کورت لە دۆسیەکەتدا لەسەر ئەم بەشانەی کتێبی پیرۆز بنووسە.
- ئەوە بنووسە کە کاریگەریی لەسەرت دادەنێت، سەرنجت ڕادەکێشێت، بە جوان یان بە قورسی دەزانیت، یان بۆت ڕوون دەبێتەوە.

ڕۆژی ١ کۆلۆسی ١:١٥-٢٠.
خودا لە ڕێگەی مەسیحەوە دروستی کرد.

ڕۆژی ٢ زەبوور ٣٣:١-١١.
هێزی قسەکردن/وشەی خودا.

ڕۆژی ٣ ئەیوب ٣٨:١-١٤.
خالق بەرامبەر بە دروستکراو.

ڕۆژی ٤ ڕۆما ١١:٣٣-٣٦.
هەموو شتێک لە خوداوە، بە خودا و بۆ خودایە.

ڕۆژی ٥ پەیدابوون ١:١-٢:٤.
دروستکردنی
ئاسمان و زەوی.

ڕۆژی ٦ پەیدابوون ٢:٤-٢٥.
دروستکردنی پیاو و ژن.

ڕۆژی ٧ ئەفەسۆس ١:٣-١٢.
پلانی هەتاهەتایی خودا بۆ مرۆڤ.

ڕۆژی ٨ ڕۆما ٨:١٨-٢٥.
دروستکراوی (کەوتوو) ئێستا چاوەڕێی دروستکردنەوەی نوێشە.

ڕۆژی ٩ دووەم نامەی پەترۆس ٣:١-١٣.
دروستکراوی (کەوتوو) لە کۆتاییدا لەناو دەچێت.

ڕۆژی ١٠ ئاشکراکردن ٢١:١-٥.
دروستکردنی
ئاسمانی نوێ و زەویی نوێ.

- بیر لە یەرمیا ٣٢:١٦-١٧،٢٧ بکەرەوە. هیچ شتێک بۆ ئەو خودایەی نزای بۆ دەکەیت قورس نییە!
- لە هەموو ناخۆشییەکانتدا نزا بۆ خودا بکە. هیچ شتێک لە توانای ئەو بەدەر نییە!
- هەموو ڕۆژێک بۆ کەسێک یان شتێکی دیاریکراو نزا بکە و چاوەڕێ بکە بزانە خودا چی دەکات (زەبوور ٥:٤).

خوێندن

بابەت: دروستکردنی جیهان

پێش کۆبوونەوەی داهاتوو، خوێندنی ٢ بە وردی بخوێنەوە. ئەگەر پرسیارت لەسەری هەیە، بیانnووسە و بە ئیمەیڵ بیانnێرە بۆ سەرکردەی گروپەکەت؛ ئینجا پێکەوە بەدوای وەڵامەکاندا دەگەڕێین.

خوێندنی کتێبی پیرۆز

بابەت: دروستکردنی ئاسمان و زەوی

ئەگەر حەز دەکەیت، دەتوانیت لە ئێستاوە خۆت بۆ خوێندنی کتێبی پیرۆزی کۆبوونەوەی داهاتوو ئامادە بکەیت، بەوەی جارێک ئەو بەشەی کتێبی پیرۆز بخوێنیتەوە.
بۆ ئەمە «شێوازی ٥ هەنگاوەکە» بۆ خوێندنی کتێبی پیرۆز بەکاربهێنە.
بەشەکەی کتێبی پیرۆز ئەمەیە: **پەیدابوون ١:١-٢:٤**.

لەبەرکردن

هاندەر.
ئەو بەندانەی کتێبی پیرۆز کە لەبەرت کردوون، دەتوانن یارمەتیت بدەن کە لە جیهانێکی لەڕێلادەردا بە ڕاستگۆیی، پاکی و پیرۆزی بژیت (زەبوور ١١٩:٩،١١).
ئەم بەندەی خوارەوە لەبەر بکە، یان هەمان بەند لەو وەرگێڕانەوە لەبەر بکە کە پێت باشترە.

دروستکردنی جیهان
عیبرانییەکان ١١:٣

بە باوەڕ دەزانین
کە گەردوون دروست کراوە
بە وشەی خودا،
و ئەوەی دەبینرێت
لە ئەوەی نابینرێت پەیدا بووە.
عیبرانییەکان ١١:٣

٢. دروستکردنی جیهان

مرۆڤەکان تیۆریی جیاجیایان دەربارەی پەیدابوونی جیهان داناوە. بۆ نموونە «تیۆرییەکانی پەرەسەندن»ی جیاواز و «تیۆرییەکانی دروستکردن»ی جیاواز هەن.

بۆ نموونە *بێخودا* (ئەتەیست) باوەڕی وایە کە لە سەرەتادا ماددەیەکی سەرەتایی هەبووە. ئەم ماددەیە هەمیشە هەبووە و سەرچاوەکەی نەزانراوە. ئەم ماددەیە خۆبەخۆ، وەک بەرهەمی ڕێکەوت، گۆڕاوە بۆ ئەو شێوانەی ئەمڕۆ هەن، بەبێ هاوکاری یان دەستێوەردانی خودایەکی کەسی.

زانا باوەڕی وایە کە جیهان لە ڕێگەی *پرۆسەیەکی پەرەسەندن*ەوە پەیدا بووە، کە تێیدا شێوە سادەترەکانی ژیان بۆ شێوەی بەرزتر و ئاڵۆزتر گەشەیان کردووە.

دەئیست باوەڕی وایە کە «خودا» خالق و داڕێژەری هەموو پرۆسەکانی پەرەسەندنە. بەڵام دوای ئەوەی سیستەمی پەرەسەندنی بەرنامەڕێژ کرد، خۆی کشاندەوە و لە دوورێکی زۆرەوە سەیری کردووە کە چۆن هەموو ئەم سیستەمە پەرەی سەندووە.

مەسیحییەکانیش تیۆرییان داناوە بۆ ئەوەی هەوڵ بدەن دۆزینەوەکانی زانستی نوێ لەگەڵ مێژووی دروستکردن لە کتێبی پیرۆزدا بگونجێنن. هەندێک مەسیحی باوەڕیان بە *تیۆریی بۆشایی* هەیە. ئەم تیۆرییە دەڵێت کە پێشتر، ملیۆنان ساڵ لەمەوبەر، دروستکردنێکی تر هەبووە کە بە کارەساتێکی گەورە وێران بووە. پاشان خودا دووبارە زەویی لە ٦ ڕۆژدا دروست کردووە، کە هەر ڕۆژێکی ٢٤ کاتژمێر بووە.

مەسیحییانی تر باوەڕیان بە *تیۆریی لافاو* هەیە. باوەڕیان وایە کە گەردوون نزیکەی ١٠ هەزار ساڵ لەمەوبەر لە ٦ ڕۆژی ٢٤ کاتژمێریدا دروست کراوە. دواتر لافاوێکی زۆر گەورە و بەهێز هات کە بووە هۆی ئەو بەبەردبووانەی (فۆسیل) لە چینە بەردینە «جیۆلۆجی»یە جیاجیاکاندا هەن، وەک ئەمڕۆ دەدۆزرێنەوە.

لە کۆتاییدا هەندێک مەسیحی باوەڕیان بە *تیۆریی ڕۆژ-سەردەم* هەیە. باوەڕیان وایە کە ڕۆژەکانی دروستکردن لە پەیدابووندا دەبێت وەک شەش سەردەمی دروستکردن سەیر بکرێن.

مێژووی دروستکردن
لە کتێبی پیرۆزدا

ئا. خودا مێژووی دروستکردنی ئاشکرا کرد

بەڵام کتێبی پیرۆز خۆی چی دەڵێت؟ کتێبی پیرۆز *تیۆرییەکی* دروستکردن ناگێڕێتەوە و بەرگریشی لێ ناکات. هەروەها کتێبی پیرۆز چیرۆکێک یان *ئەفسانەیەکی* دروستکردنیش ناگێڕێتەوە. کتێبی پیرۆز ڕاستیی دروستکردن وەک *ڕووداوێکی مێژوویی* ئاشکرا دەکات!

پەیدابوون ١ *ئاشکراکردنێکی (=ڕاگەیاندنێکی) خودایە*. لە شێوەی بینینێکدا نەدراوە، لە شێوەی شیعرێکیشدا نا. لە شێوەی چیرۆکێکی هێمایی نەدراوە. لە شێوەی ڕاپۆرتێکی مێژووییدا دراوە. پەیدابوون ٤:٢ بە واتای ڕاستەوخۆ دەڵێت: «ئەمە *مێژووی* ئاسمان و زەوییە، لەو ڕۆژەی کە یەزدانی پەروەردگار زەوی و ئاسمانی دروست کرد.» کەواتە دروستکردن ڕووداوێکی مێژووییە، کە دروستکردنی مرۆڤ کۆتاییەکەیەتی. خودا لە پەیدابوون ١–٤دا زۆرجار لەگەڵ مرۆڤ قسەی کرد. خودا بە یەکەم مرۆڤەکانی ڕاگەیاند کە *ئەو* ئاسمان و زەویی دروست کردووە. مرۆڤ مێژووی دروستکردنی بۆ نەوەکانی گواستەوە. لە کۆتاییدا ئەم مێژووە لە یەکەم کتێبی کتێبی پیرۆزدا نووسرایەوە.

ب. خودا کەی گەردوونی دروست کرد؟

خودا بە دانایی گەورەی خۆی ئاشکرای نەکردووە کە *کەی* گەردوونی دروست کرد. زانیاریی لەم جۆرە بۆ مرۆڤ پێویست نییە بۆ ئەوەی بەپێی پلانی خودا بژی. وشەکانی «لە سەرەتادا» لە کتێبی پەیدابووندا واتای ئەوەیە کە پلانی دروستکردنی خودا هەمیشە هەبووە. ئەم پلانە پێش ئەوەی مێژووی مرۆڤ دەست پێبکات جێبەجێ کرا. مرۆڤ ناتوانێت «سەرەتا»ی دروستکردن بهێنێتە پێش چاوی خۆی، ئەو کاتەی خودا ئاسمان و زەویی دروست کرد. پرسیاری کات، «ئەم سەرەتایە کەی بوو؟»، پرسیارێکە وەڵامی نییە، چونکە «کات» بەو شێوەیەی ئێمە دەیناسین، تەنها لە کاتی دروستکردندا دروست کرا (پەیدابوون ١:١٤)!

پ. خودا چۆن گەردوونی دروست کرد؟

خودا بە دانایی گەورەی خۆی ئەوەشی ئاشکرا نەکردووە کە بە وردی *چۆن* گەردوونی دروست کرد، کەی هەموو شتێکی دروست کرد، یان بە وردی *چەند* کاتی خایاند! ئەم زانیارییەش بۆ مرۆڤ پێویست نییە بۆ ئەوەی بەپێی پلانی خودا بژی.

خودا گەردوونی «بە وشەکەی» دروست کرد، بەجۆرێک کە «ئەوەی دەبینرێت لە ئەوەی نابینرێت پەیدا بووە» (عیبرانییەکان ١١:٣). خودا ئەوەی نەبوو هێنایە بوون (ڕۆما ٤:١٧b). بە قسەکردنی خودا ماددە، وزە، بۆشایی و کات دروست بوون، کە پێشتر نەبوون. «قسەکردنی خودا» ئەو ڕێگایەیە کە خودا ویستی خۆی پێ جێبەجێ دەکات.

دروستکردنی گەردوون کارێکی ئەوەندە بەهێزی خودا بوو کە بۆ مرۆڤ بە تەواوی لە خەیاڵ بەدەر و تێنەگەیشتنە، و هەر وا دەمێنێتەوە. لەبەر ئەوە مرۆڤ ناتوانێت مێژووی دروستکردن بنووسێت! دەبێت خودا ئاشکرای بکات!

ئەو خودایەی گەردوونی دروست کرد، هەمان ئەو خودایەیە کە ئاشکراکردنە تایبەتەکەی لە کتێبی پیرۆزدا بەخشی. بۆیە ئەو ڕاستییە ڕاستەقینانەی لە زانستدا دەدۆزرێنەوە هەرگیز دژی ئەو ڕاستییانە نابن کە لە کتێبی پیرۆزدا ئاشکرا کراون. لەبەر ئەوە تیۆرییە زانستییەکان دەربارەی دروستکردنی گەردوون دەبێت وەک تیۆریی مرۆیی سەیر بکرێن، کە لەسەر ئەو زانیارییانە بنیات نراون کە تا ئێستا دۆزراونەتەوە. ئەم تیۆرییانە دەبێت بەردەوام بگۆڕدرێن و تەواو بکرێن!

ت. ڕیزبەندیی دروستکردن چییە؟

مەبەستی ڕستەی پەیدابوون ١:٥: «ئێوارە بوو و بەیانی بوو، ڕۆژی یەکەم» ئەوەیە کە نیشان بدات قۆناغی جیاجیا و جیاکراوە هەبوون لە ڕێگای کارکردنی خودادا بۆ *تەواوکردنی* دروستکردن (پەیدابوون ١:٢)، کە *لە سەرەتادا* ڕووی دا (پەیدابوون ١:١-٢).

لەبەر ئەوەی ئەم «شەش ڕۆژە» *ڕۆژانی دروستکردنی خودایی* بوون و ڕۆژی مرۆیی نەبوون، ماوەی دروستکردن ناتوانرێت لە کتێبی پیرۆزەوە دیاری بکرێت.

لەو ڕۆژانەی دروستکردندا خودا سەرەتا ڕووناکی، بەرگەهەوا لەنێو ئاودا (هەور و دەریا) و وشکانی لەگەڵ ڕووەکەکانی دروست کرد. پاشان خودا وای کرد کە خۆر فەرمانڕەوایی ڕۆژ بکات و مانگ فەرمانڕەوایی شەو. لە کۆتاییدا خودا بەرگەهەوای بە باڵندە، دەریای بە ماسی، و زەویی بە ئاژەڵ و مرۆڤ ئاوەدان کرد.

ج. بۆچی خودا مێژووی دروستکردنی ئاشکرا کرد؟

١. خودا مێژووی دروستکردنەکەی ئاشکرا کرد بۆ ئەوەی پێمان بڵێت «کێ» ئاسمان و زەویی دروست کردووە

ئاشکرای دەکات کە یەزدان (بە عیبری: «یەهوە»)، ئەو خودایەی خۆی لە کتێبی پیرۆزدا دەناسێنێت، تاقە خودای ڕاستەقینە و خالقی هەموو بوونەوەرانە. ئەو پێش هەموو دروستکراوەکان هەبوو. هەمیشە هەبووە و هەمیشە دەبێت. هەمیشە خودا بووە و هەمیشە خودا دەمێنێتەوە (زەبوور ٢:٩٠). بە وشەی فەرمانپێدانی خۆی هەموو گەردوونی لە هیچەوە هێنایە بوون (زەبوور ٣٣:٦،٩؛ عیبرانییەکان ١١:٣؛ ڕۆما ٤:١٧؛ دووەم نامەی پەترۆس ٣:٥) و هەموو گەردوون لەژێر دەسەڵاتی باڵای خۆیدا ڕادەگرێت (عیبرانییەکان ١:٣b).

٢. خودا مێژووی دروستکردنەکەی ئاشکرا کرد بۆ ئەوەی پێمان بڵێت «چی» دروست کردووە

هەموو گەردوونی لەگەڵ هەموو کۆمەڵە ئەستێرە بێژمارەکانی، وەک کاکێشان، دروست کرد. هەسارەی زەویی دروست کرد، لەگەڵ بەرگەهەواکەی کە ژیانی تێدا دەکرێت، کیشوەرەکانی لەنێو زەریاکاندا، جۆرە زۆرەکانی ڕووەک و دار لەسەر وشکانی (پەیدابوون ١:١١)، جۆرە زۆرەکانی ئەو گیانلەبەرانەی لە ئاسماندا دەفڕن، لە ئاودا مەلە دەکەن، یان لەسەر وشکانی دەخشێن یان دەڕۆن (پەیدابوون ١:٢٤)، و مرۆڤ.

٣. خودا مێژووی دروستکردنەکەی ئاشکرا کرد بۆ ئەوەی پێمان بڵێت «بۆ کێ» و «بۆ چ مەبەستێک» دروستی کردووە

«زەویی بە مرۆڤ بەخشیوە» (زەبوور ١١٥:١٦). خودا سەرەتا تەنە ئاسمانییەکانی (خۆر، مانگ و ئەستێرەکان) دروست کرد (پەیدابوون ١:١) و دواتر کردنی بە ڕووناکیدەر بۆ مرۆڤ (پەیدابوون ١:١٤). ئەم تەنە ئاسمانییانە «نیشانە یان هێما»ن (ڕێنیشاندەرن) بۆ دۆزینەوەی ئاراستە لە کاتی گەشتکردندا، بەتایبەتی لە دەریادا. هەروەها ئامرازن بۆ دیاریکردنی وەرزەکان. خۆر و مانگ یارمەتیدەرن بۆ کشتوکاڵ. هەروەها یارمەتی دەدەن بۆ دیاریکردنی ڕۆژژمێر، «ڕۆژ و ساڵ» بەو شێوەیەی ئێمە دەیناسین، و جەژنەکانی هەموو ساڵێک.

خودا تۆوی هەموو ڕووەکەکان و بەری هەموو دارەکانی وەک خۆراک بۆ مرۆڤ دروست کرد (پەیدابوون ١:٢٩). زەویی وەک شایەتییەک بۆ مرۆڤ دروست کرد: بۆ ئەوەی پێیان نیشان بدات کە ئەو هەیە (ڕۆما ١:١٩-٢٠a)، و چاکەی خۆی بەرامبەر مرۆڤ نیشان بدات، بە پڕکردنەوەی پێداویستییەکانیان و دڵخۆشکردنیان (کردار ١٤:١٧). خودا زەویی بۆ مرۆڤ دروست کرد. مرۆڤ دەبێت هەموو شتێکی سەر زەوی بە سوپاسگوزارییەوە وەربگرێت (یەکەم تیمۆساوس ٤:٤-٥) و دەتوانێت چێژی لێ ببینێت (یەکەم تیمۆساوس ٦:١٧b)!

٤. خودا مێژووی دروستکردنەکەی ئاشکرا کرد بۆ ئەوەی پێمان بڵێت «بۆچی» بۆ مرۆڤی دروست کردووە

خودا زەویی بۆ مرۆڤ دروست کرد بۆ ئەوەی ژیانێکی بەمانا و ئەرکێکی بەمانا بە مرۆڤ ببەخشێت (پەیدابوون ١:٢٨).

ئا. ئەرکی پڕکردنەوەی زەوی.

مەبەستی سەرەتایی خودا ئەوە بوو کە زەوی پڕ بکاتەوە لە مرۆڤ، کە وێنەی خودا هەڵبگرن (پەیدابوون ١:٢٧-٢٨a)! خودا زەویی داڕشت بۆ ئەوەی پڕ بێت لە مرۆڤ کە ئەو بناسن، خۆشیان بوێت، گوێڕایەڵی بن و شکۆداری بکەن.

ب. ئەرکی ژێردەستکردنی زەوی.

مەبەستی سەرەتایی خودا ئەوە بوو کە مرۆڤ زەوی ژێردەست بکات (پەیدابوون ١:٢٨b). وشەکانی «لەژێر دەسەڵاتدا هێنان» بە واتای ڕاستەوخۆ ئەمەیە: زاڵبوون و ژێردەستکردن، یان ڕامکردن و ئاوەدانکردنەوە.

چارەنووسی کۆتایی مرۆڤ ئەوەیە کە هەموو ناوچە نالەبارەکان بکات بە شوێنی گونجاو بۆ ژیان، زەویی بەیار بکێڵێت و بۆ کشتوکاڵ بەکاری بهێنێت، و ئاژەڵ ڕام بکات و وەک ئاژەڵی ماڵی بەکاریان بهێنێت. مرۆڤ ئەرکی پێدراوە کە یاسا سروشتییەکانی نێو دروستکراوەکانی خودا بدۆزێتەوە و بۆ خۆشگوزەرانیی مرۆڤ بەکاریان بهێنێت. مرۆڤ دەبێت بە شێوەیەکی بەرپرسیارانە مامەڵە لەگەڵ زانستدا بکات.

وشەکانی «لەژێر دەسەڵاتدا هێنان» واتای پاراستنیش دەگەیەنن. ئەرکی مرۆڤ ئەوەشە کە دروستکراوەکانی خودا بپارێزێت و چاودێرییان بکات لە بەرامبەر خراپ بەکارهێنان و وێرانکردندا. خودا سنوور بۆ بەکارهێنانی هەموو سامانە سروشتییەکانی زەوی دادەنێت. هیچ مرۆڤێک بۆی نییە سامانە سروشتییەکانی زەوی بۆ قازانجی خۆی بقۆزێتەوە. هیچ مرۆڤێک بۆی نییە یاسا سروشتییەکان بۆ لەناوبردنی مرۆڤی تر بەکاربهێنێت. مرۆڤەکان بۆیان نییە دروستکراوەکانی خودا بە پیسکردنی بەرگەهەوا، هەوا، ئاو یان خاک وێران بکەن. هەروەها مرۆڤەکان بۆیان نییە سامانە سروشتییەکانی زەوی بە بەڕێوەبردنی خراپ لەناو ببەن، بۆ نموونە بە بڕینی دارستان، لەوەڕاندنی زیادە لە پێویست و دابەشکردنی نادادپەروەرانەی زەوی. ئەمە زۆرجار دەبێتە هۆی وشکەساڵی یان لافاو، و برسێتی یان جۆرەها نەخۆشی.

ئەرکی «ژێردەستکردن» ئەمەش دەگرێتەوە: گەیاندنی شێوازێکی ژیانی بەپێی کتێبی پیرۆز و مەسیحی بە هەموو مرۆڤەکانی جیهان. دوای کەوتنی مرۆڤ لە گوناهدا (بڕوانە خوێندنی داهاتوو)، هەموو گەلانی جیهان دەستیان کرد بە وەرگرتنی لایەنی گوناهبار لە شێوازی ژیانیاندا. مەبەستی خودا گەڕاندنەوەی شێوازی ژیانی مرۆڤەکانە!

ئامانجی خودا پێکهێنانی «گەلی خودا»یەکی تایبەتە، لەگەڵ کولتوورێکی تایبەت، واتە «کولتووری شانشینی خودا»!

پ. ئەرکی فەرمانڕەوایی بەسەر زەویدا.

مەبەستی سەرەتایی خودا ئەوە بوو کە مرۆڤ بە ناوی خوداوە فەرمانڕەوایی زەوی بکات (پەیدابوون ١:٢٨C). وشەی «فەرمانڕەوایی کردن بەسەر» بە واتای ڕاستەوخۆ ئەمەیە: دەسەڵات بەکارهێنان بەسەر شتێکدا، بەڕێوەبردنی. بۆیە ئەرک و چارەنووسی مرۆڤ ئەوەیە کە هەموو ماسییەکانی دەریا، هەموو ئاژەڵەکانی سەر وشکانی و هەموو باڵندەکانی ئاسمان بەڕێوە ببات. ئەرکی مرۆڤ ئەوەیە کە ئاگای لە دروستکراوەکانی خودا بێت و دڵڕەق نەبێت بەرامبەر بە گیانلەبەرەکانی خودا (پەندەکانی سلێمان ١٢:١٠). دەبێت ماسی، ئاژەڵ و باڵندە بە بڕیاری دانایانە بەڕێوە ببات و بە شێوەیەکی هاوسەنگ بۆ خۆشگوزەرانیی مرۆڤ (خۆشی، کار و خۆراک) بەکاریان بهێنێت (پەیدابوون ٩:٣).

ئەم ئەرکی فەرمانڕەوایی و بەڕێوەبردنە سنووردارە بۆ ماسی، ئاژەڵ و باڵندە. مرۆڤ بۆی نییە فەرمانڕەوایی بەسەر مرۆڤی تردا بکات (مەتا ٢٠:٢٥-٢٦)! مرۆڤەکان بۆیان نییە بە ئارەزووی خۆیان و بە خۆسەپاندن خۆیان بخەنە سەرووی مرۆڤی ترەوە و بیانچەوسێننەوە، بیانکەن بە کۆیلە، خراپ بەکاریان بهێنن یان لەناویان ببەن. دەسەڵاتی فەرمانڕەوایی بەسەر مرۆڤی تردا، بە شێوەیەکی دانایانە و باش، لە کتێبی پیرۆزدا بە ڕوونی سنووردار کراوە بۆ ئەو دەسەڵاتدارانەی خودا دایناون (ڕۆما ١٣:١-٢). بەڵام هیچ دەسەڵاتێک دەسەڵاتی بێسنووری نییە (کردار ٤:١٩-٢٠؛ ٥:٢٩).

ت. ئەرکی ئیان بۆ مەسیح لەسەر زەوی.

لە ڕووناکیی پەیمانی نوێدا، هەموو شتێک *لە ڕێگەی* عیسای مەسیحەوە دروست کرا، کە وێنەی بینراوی خودای نەبینراوە. و هەموو شتێک *بۆ* عیسای مەسیح دروست کرا (کۆلۆسی ١:١٦). کەواتە ویستی خودا ئەوەیە کە مرۆڤی دروستکراو بۆ عیسای مەسیح بژی (ڕۆما ١٤:٧-٨)، واتە بەپێی ویستی خودا و بۆ شکۆی خودا بژی (ڕۆما ١١:٣٦)!

مرۆڤ بە وێنەی خودا دروست کرا

ئا. مرۆڤ: بە جەستە و ڕۆح دروست کرا

پەیدابوون ٢:٧ دەڵێت کە خودا مرۆڤی لە خۆڵی زەوی داڕشت و پاشان هەناسەی ژیانی کردە لووتییەوە، و بەم شێوەیە مرۆڤ بوو بە «گیانێکی زیندوو یان بوونەوەرێکی زیندوو». مرۆڤ وەک ئاژەڵ جەستەیەکی پێدراوە کە لەو توخمانە پێکهاتووە کە لەسەر زەوی هەن. بەڵام جیاوازیی نێوان مرۆڤ و ئاژەڵ ئەوەیە کە ئاژەڵەکان بە وشەی دروستکەری خودا دروست کران، بەڵام یەکەم مرۆڤەکان (ئادەم و حەوا) بە جۆرێک ڕاستەوخۆ بە دەستی خودی خودا داڕێژران. ئاژەڵەکان بە وشەی دروستکەری خودا «هەناسەی ژیان»یان وەرگرت (پەیدابوون ٧:٢٢). بەڵام مرۆڤ «هەناسەی ژیان»ی (پەیدابوون ٢:٧)، واتە «ڕۆح»ی مرۆیی، ڕاستەوخۆ بە فووکردنی خودا بە لووتیدا وەرگرت. خودا هەناسەی بە مرۆڤ دا و بەمە ژیانی پێ بەخشی.

ب. سروشتی ڕۆحیی مرۆڤ

پەیدابوون ١:٢٦-٢٧ دەڵێت کە دروستکردنی مرۆڤ بێوێنەیە. خودا لە سەرەتای دروستکردنی مرۆڤدا فەرمووی: «با مرۆڤ دروست بکەین»! مرۆڤ کە وێنەی ئێمە بن و لە ئێمە بچن. هەناسەی ژیانی خودا سروشتێکی ڕۆحیی بە مرۆڤ بەخشی کە لەگەڵ سروشتی ڕۆحیی خودادا دەگونجێت. بەم شێوەیە مرۆڤ هەندێک تایبەتمەندیی وەرگرت کە خوداش هەیەتی. مرۆڤ کەسایەتییەکی وەک هی خودای پێدرا (بێگومان لە ئاستێکی زۆر نزمتردا)! لە هەموو دروستکراوەکاندا تەنها مرۆڤ هەڵگری وێنەی خودایە. کەواتە مرۆڤ بە تەواوی بێوێنەیە! مرۆڤ یەکەیەکی تەواوە، «گیانێکی زیندوو یان بوونەوەرێکی زیندوو» (پەیدابوون ٢:٧)، و بوونێکی جەستەیی و ڕۆحیی هەیە، واتە مرۆڤ «جەستە»یەک و «ڕۆح»ێکی هەیە. دواتر لە کتێبی پیرۆزدا زۆربەی جار جیاوازی لەنێوان وشەکانی «ڕۆح» و «گیان»دا ناکرێت (بەراورد بکە بە «ڕۆح» لە ژیرمەندی ١٢:٧؛ لۆقا ٨:٥٥؛ و «گیان» لە ئاشکراکردن ٦:٩؛ ٢٠:٤). جەستەی مرۆڤ زۆر تایبەت دەمێنێتەوە، چونکە خودا بە جۆرێک بە دەستی خۆی دروستی کرد. ڕۆحی مرۆڤ لە هەموو دروستکراوەکاندا بە تەواوی بێوێنەیە، چونکە تەنها مرۆڤ هەڵگری وێنەی خودایە. تەنها مرۆڤ توانای بیرکردنەوە، پەیوەندیکردن بە زمانی جیاجیا و کارکردن لە زانستدا هەیە. تەنها مرۆڤ توانای ئەوەی هەیە کە بە هونەر و تەکنیک شت دروست بکات، ئاگای لە دروستکراوەکان بێت، بەڵام وێرانیشیان بکات. تەنها مرۆڤ توانای ئەوەی هەیە کە چاکە لە خراپە جیا بکاتەوە، بڕیاری دانایانە بدات و پلان دابنێت، و پەیوەندی لەگەڵ خودا بگرێت و هاوڕێیەتیی لەگەڵ بکات.

پەیدابوون ١:٢٨-٢٩ دەڵێت کە خودا ڕاستەوخۆ لەگەڵ مرۆڤ قسەی کرد. ئەمە یەکەم ئاشکراکردنی خودا بوو بۆ مرۆڤ! ئەمە واتای ئەوەیە کە تۆ وەک مرۆڤ توانای ئەوەت هەیە گوێ لە خودا بگریت، خودا بناسیت و لەگەڵ خودا قسە بکەیت. خودا ئەرکی بە مرۆڤ دا کە زەوی پڕ بکاتەوە، زەوی ژێردەست بکات و فەرمانڕەوایی بەسەر دروستکراوەکانی تریدا بکات. مرۆڤ لە خوداوە مافی وەرگرت کە ڕووەک، دار و دواتر ئاژەڵ بۆ خۆشگوزەرانیی مرۆڤ بەکاربهێنێت. ئەمە واتای ئەوەیە کە خودا زەویی بۆ مرۆڤ دروست کردووە و مرۆڤی وەک سەرپەرشتیاری دروستکراوەکانی دانا!

بۆچی ئەم بابەتە گرنگە؟

زۆر کەس ئەم پرسیارە دەکەن: «من لە کوێوە هاتووم؟» پەیدابوون ١–٢ وەڵامی ئەم پرسیارە دەداتەوە. خودا تۆی دروست کردووە. جەستەی تۆی لە توخمەکانی ئەم زەوییە داڕشتووە، بەڵام سروشتێکی ڕۆحیشی پێ بەخشیویت کە لەگەڵ سروشتی خودی خودادا دەگونجێت. جیهانێکی جوانی دروست کرد کە تۆ تێیدا بژیت و کار بکەیت. تۆی بۆ مەبەستێکی زۆر تایبەت دروست کرد، واتە بۆ ئەوەی هاوڕێیەتیی لەگەڵ ئەودا بکەیت (یەکەم کۆرنسۆس ١:٩)، سەرپەرشتیاری ئەو لەسەر زەوی بیت (پەیدابوون ١:٢٨) و بۆ شکۆی ئەو بژیت (ئیشایا ٤٣:٧؛ ڕۆما ١١:٣٦).